

Novgorodilaiset tulevat

Kolmivuotinen tutkimus- ja näyttely-yhteistyö Novgorodin museoiden kanssa.

Vuosi 1318 tunnetaan Turun historiassa novgorodilaisten hyökkäyksen vuonna. Vuonna 2018 tapahtumasta on kulunut 700 vuotta. Novgorodilaisten hyökkäyksen aikaan Turku oli vielä hyvin pieni ja asutus oli rakentunut tuomiokirkon ympärille. Turun hävityksestä on vain muutama lähde. Novgorodin kronikka mainitsee, että heidän joukkonsa ottivat kaupungin ja piispanistuimen haltuunsa ja palasivat kaikki kotiin. Turun linnaa ei ilmeisesti kuitenkaan vallattu, Kuusiston linna poltettiin. Aikakausi oli levotonta Ruotsin kuningaskunnan ja Novgorodin välisen sotimisen vuoksi. Vasta Pähkinäsaaren rauha 1323 päätti sotaisen ajanjakson aina vuoteen 1348, jolloin Ruotsin hyökkäsi Novgorodiin.

Turun museokeskus ja Novgorodin museo muistivat tapahtumia 30.6.2018 yhteisellä tieteellisellä seminaarilla Turun linnassa, sekä yleisöseminaarilla Vanhalla Raatihuoneella. Seminaarien yhteydessä käydyissä neuvotteluissa saavutettiin yhteisymmärrys yhteistyön jatkamisesta. Yhteistyöneuvottelut Turun museokeskuksen ja Novgorodin museon välillä jatkuvat vierailulla Novgorodiin ja neuvotteluilla Savonlinnan suomalais-venäläisessä kulttuurifoorumissa syyskuussa 2018.

Museopalvelut hakee hankkeelle suurtuotantorahoitusta. Hanke on useampivuotinen (2019-2022) ja koostuu tutkimustiedon vaihdosta, seminaareista, tutkimusartikkelien kirjoittamisesta, Novgorod-Turku –kirjan julkaisusta (toimii myös näyttelyn luettelona) ja 2021-2022 *Novgorodilaiset tulevat* -suurnäyttelystä Turun linnassa. Nyt haettava summa on suurtuotantoprojektin ensimmäiselle vuodelle 2019. Hankkeen yhteydessä kartoitetaan Turussa arkeologisten kaivausten yhteydessä löytynyttä ja mm. Kauppatorin kaivausten yhteydessä löytyvää esineistöä ja tuotteistetaan esineistöä Turun historiaan liittyviä lahja- ja myyntituotteita.

Tutkimushankkeen ja näyttelyn teemoja ovat Turun ja Novgorodin kulttuuri 1300-luvulla, kaupunkikehitys ja kaupankäynti Itämeren piirissä sekä Pähkinäsaaren rauha 1323 ja sen merkitys itäisen ja läntisen kulttuuripiirin muodostumiselle. Museoiden kokoelmat ovat hankkeessa keskiössä: molempien kulttuurihistoriallinen kokoelma sekä arkeologiset kokoelmat. Turun museokeskuksen ja Novgorodin museon kulttuurihistoriallisia ja arkeologisia kokoelmia yhdistävät arkeologisesti erityinen piirre, joka on orgaanisen aineksen, kuten puun, tuohen, luun ja nahan erittäin hyvä säilyvyys. Yksi painopiste tulee olemaan siinä, mitä arkeologinen aineisto kertoo Turun ja Novgorodin välisistä yhteyksistä.

Lisäksi nostetaan esille miltä elämä Turussa ja Turun linnassa näyttivät 1300-luvun alkupuolella. Turun linnassa järjestettävässä näyttelyssä esitellään linnan kehittymistä 1300-luvulla linnaleiristä varsinaiseksi ritarihoviksi. Linnan kehittymisen vertaiskohteita haetaan Itämeren piiristä ja esitellään saman aikakauden novgorodilaista esinekulttuuria. Näyttelyn sisältö tarkentuu projektin aikana yhteistyössä novgorodilaisten kanssa.

Tutkimus- julkaisuosiot toteutetaan museokeskuksen yliopistoyhteistyön puitteissa sekä yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa.

Turun museopalveluiden yhteistyökumppaneita hankkeessa ovat Turun yliopiston Arkeologian oppiaine, Tucemems (Turku Centre for Medieval and Early Modern Studies), Luke (hanke Naapurista lainaamassa. Kulttuuri-kontaktit karjanhoidon kehittäjänä Itämeren pohjoisosassa esihistoriallisena ja historiallisena aikana), Itä-Suomen yliopisto, Turun keskiaikamarkkinat ry ja Muuritutkimus Ky

Aikataulu

2018

Projektin tavoitteiden ja aikataulun täsmentäminen. Sopimusasiat.

2019

tutkijavierailut molempiin kaupunkeihin, museokokoelmiin tutustuminen. Näyttelyn esineistön ja sisältöjen suunnittelua. Tutkimusjulkaisun artikkelien aiheiden valinta ja artikkelien tilaus. Turun arkeologisten löytöjen tuotteistamisen aloittaminen yhteistyössä ulkopuolisen toimijan kanssa.

2020

Tutkimusjulkaisun artikkelien toimittaminen, kuvatoimitus, käännökset suomi, ruotsi, englantia, venäjä. Loppuvuonna kirjan painatus. Turun arkeologisten löytöjen tuotteistamisen yhteistyössä ulkopuolisen toimijan kanssa. Myyntituotteiden teettäminen.

BUDJETTI / HAETTAVAT SUMMAT:

2019	10 000
2020	50 000
2021	130 000
<i>Yhteensä</i>	<i>190 000</i>

MATKOJA JA PÄIVÄRAHOJA 20 000

JULKAISU 30 000

Kirjoittajien palkkiot 10 000

Käännökset 5 000

Painatus 15 000

NÄYTTELY 140 000

Kuljetus- ja käsittelykustannukset 50 000

Rakennusmateriaalit 8 000

Laitteet, näyttelytekniikka 30 000

Näyttelykorvaukset 30 000

Rekvisiitan valmistus 10 000

Tapahtumatoiminta 7 000

Asiantuntijapalvelut 5 000

YHTEENSÄ 190 000